

La Humanitat

Any II : Núm. 204
Barcelona, 6 de juliol de 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :: Telèfon 31518

Fundador LLUIS COMPANYS

PARLANT AMB EL SR. ROIG I BERGADA

«La República és el Règim ideal que s'adapta a les doctrines de la democràcia...»

Una restauració monàrquica no és possible ni convenient

Hem trobat l'ex-ministre liberal ocupant-se solament—ens ha dit ell mateix—dels seus plecs. Malgrat i això, la nostra tarja de LA HUMANITAT ha tingut prou força perquè el senyor Roig i Bergada deixés per un moment els seus plecs i ens rebés afectuosament, disposat a respondre les nostres preguntes.

El vell polític liberal viu, en aparença, lluny de la política. El seu sentiment, però, està profundament lligat en el moment actual, dedicant-li d'una manera anònima totes les seves preferències.

Heus ací el que hem demanat al senyor Roig i Bergada i de quina manera ens ha respost:

—Quina és la vostra posició davant del nou règim?

—La meua posició va quedar manifestada immediatament després de proclamada la República. Vaig enviar en aquell moment una carta d'adhesió al President del Govern provisional, senyor Alcalà Zamora, al mateix temps que ingressava a la Dreta Liberal Republicana. Certs elements locals d'aquest partit varen públicament manifestar el seu descontentament pel meu ingrés al partit del senyor Alcalà Zamora. Com ho comprendreu, per delicadesa, vaig retirar-me. Això, però, no va esborrar en res la meua adhesió entusiasta a la República, feta en la persona del seu president provisional. Adhesió que em va ésser agrada amb una carta afectuosa que conservo i estimo com una prova d'amistat.

—Creieu viable la República?

—No tan solament la crec viable, sinó consolidada—va respondre ràpidament el senyor Roig i Bergada—. Crec, encara, que la República és el règim ideal que s'adapta a les doctrines de democràcia. Les monarquies que queden arreu d'Europa no són altra cosa que repúbliques coronades.

Els homes de la República han de substreure's de certs radicalismes molt naturals en aquests moments.

Es precis que es fundí un partit conservador republicà, genuïnament republicà, sense preocupacions d'ordre dinàstic ni religiós.

La religió no pot, ni deu, ésser mai cap programa polític.

—Creieu possible una Restauració?

—Amb el manifestat anteriorment, queda contestada aquesta pregunta. Jo vull, però, dir-vos, que no la crec possible, ni convenient. La voluntat del poble s'ha manifestat d'una manera tan contundent, que fins els monarques haurien de respectar-la.

—Aprovat l'Estatut, tornareu a la vida política?

—El meu concurs, el meu modest concurs, no el negaré mai, sempre que em sigui sollicitat. Estimo el meu país i no podria deixar de col·laborar a la seva grandesa i a la seva prosperitat, portant-li el meu gra de sorra.

—Com veieu l'esdevenidor de Catalunya?

—Tinc fe en el poble català, perquè s'interessa vivament per totes les qüestions socials i econòmiques. Hi tinc fe perquè és un poble que treballa i es manifesta sincerament i amb claredat. El seu esdevenidor el veig falguer, perquè la República no pot fer altra cosa que acatar la voluntat del poble català. Les monarquies són enemigues dels règims autonòmics. Dic això perquè sigui el Govern que sigui, en cas que el Govern Azàña no l'aproves, aprovarà l'Estatut de Catalunya. L'Estatut—diu el senyor Roig i Bergada—troba enemics entre l'oposició governamental. Em recordo que quan Canalejas no governava, no volia de cap manera donar la Mancomunitat a Catalunya. I Canalejas, en arribar a la presidència del Consell, va preparar i va fer possible el Reial decret de Sánchez Guerra, cedint-nos la Mancomunitat. Si l'eminent estadista no hagués estat assassinat, hauria vingut personalment a acompanyar l'ex-rei, al qual pretenia fer-li fer el discurs en català.

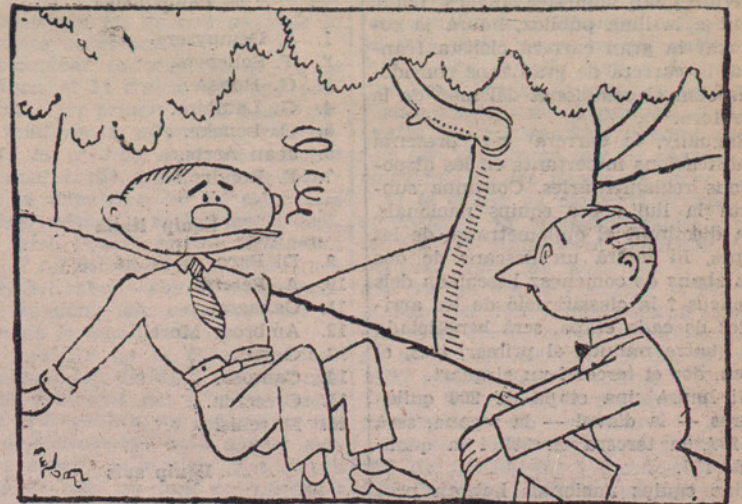
Ens acomiadem del senyor Roig i Bergada, remerciant-li la seva amabilitat.

UN LLIBRE DE TROTSKY

El primer volum de la «Història de la Revolució Russa»

Berlín.—Un diari d'aquesta capital anuncia l'aparició del primer volum de la Història de la Revolució Russa, degut a la ploma de Trotsky.

En aquest llibre l'exiliat rus explica, entre altres coses, que l'abril de 1917, mentre Lenin, en vagó cuirassat, deixava Suïssa per anar a Rússia, Stalin era en pourparlers amb el Govern provisional. Estava disposat a signar un acord que asseguraria al Govern provisional l'ajut del partit comunista per a continuar la guerra, però tantost arribà Lenin quedaren trencades aquestes negociacions.

—El rei de Siam ha signat la Constitució.
—Els reis ho signen. El que després fan és no complir-ho.

Ahir, al Parlament de la República, en parlar Royo Villanova, la minoria catalana va retirar-se del saló de sessions

Els nostres diputats van palesar, així, el menyspreu que els mereixen certes actituds

TOPARA AMB LA TERRA EL COMETA GEDDES?

El que diu un astrònom anglès

Diu així un telegrama de Londres: vament en 1882, per a no aparèixer "El cometa descobert ja poc més mes. —iMai cap cometa no ha entrat en l'atmosfera de la terra? —El 27 de novembre de 1885 va ob-

Fa una setmana el cometa era invisible sense ajut d'aparells, i l'astrònom Geddes el considerava com un astre de dècima magnitud.

El 24 de juny apareixia ja com de novena magnitud i era d'octava el dia 26 del mes passat."

Interrogat un astrònom anglès si la Terra corria perill d'ésser abordada pel nou cometa, ha dit:

—No hi ha cap perill. El cometa sembla evolucionar en una òrbita que no li permetrà apropar-se a la Terra, quan menys a la distància que voldriem els astrònoms.

—Així, doncs, cap perill?
—Cap. El nou cometa desapareixerà d'ací poques setmanes per a reaparèixer d'ací uns quants segles. Cal recordar el cas del cometa Halley que, en 1910, va esclaiar el món, davant la por que topés amb el nostre planeta.

—iAquest cas s'ha presentat molt sovint?
—Molt. En 1858 va aparèixer un cometa que va fer parlar molt. Se'n deia de Donati i era molt semblant, en configuració, al de Coggia, observat en 1784. Els dos passaren de llarg. El de 1843, el de Perrine, i el de Swift, també alarmaren la gent profana. El d'Halley, en la seva sortida de 1835, va motivar rogatives. El de Biela, en 1846, va partir-se en dos, els dos fragments del qual varen ésser vistos no-

Mirant el cometa d'Halley, en 1066, segons un gravat antic

servar-se una pluja d'estrelles inflamades. Era que la Terra s'havia trobat amb els residus del cometa de Biela. El d'Halley, en 1910, també va passar molt a prop de la Terra. I no va passar res.

No hi ha, doncs, cap por de topada.

Uns leprosos envaeixen un poble rumà

Causant gran pànic entre els habitants

Bucarest. — Vinc-i-cinc leprosos del lazaret de Rirchilesti, districte de Tulcea, han envaït el poble d'Isaccoea, provocant gran pànic als habitants.

La policia intervingué tot seguit i després d'un interrogatori molt accidentat, degut a l'agitació dels malalts, s'ha sabut que aquests havien fugit del llatzeret per tal de presentar a les autoritats del poble més proper una reclamació respecte a llur situació material.

Han precisat que el director de l'establiment havia desaparegut un mes abans i que els malalts abandonats a ells mateixos, sofrint fam i sense rebre atencions de cap mena, havien decidit, de comú acord, trametre una delegació de vint-i-cinc d'entre ells per tal de fer avinent a les autoritats l'anomalia del cas.

Ena estat oberta immediatament una enquesta i els vint-i-cinc leprosos se'ls ha portat a la leproseria de Tirchilesti.

UNES PARAULES SENSATES

«El confusionisme pot portar als espanyols més enllà d'on volen anar»

La protesta "nacional" contra l'Estatut de Catalunya, organitzada pels elements més o menys "mercantils" que també organitzaren els aldarulls populars d'ara ja uns setmanes, ha merescut a "El Liberal", de Madrid, el següent assenyat comentari:

—iHay algo en lo aprobado que vaya contra la integridad de la patria?
—Por qué no se habla contra el Estatuto, alegando preceptos constitucionales que con él pugnen?

—Por qué no se dice de una manera expresa y terminante que se acata el nuevo régimen?
—Nos lo sabemos de memoria, naturalmente!

Pero es necesario que lo sepa también la opinión sana del país, para que no se deje enrolar por el confusionismo.

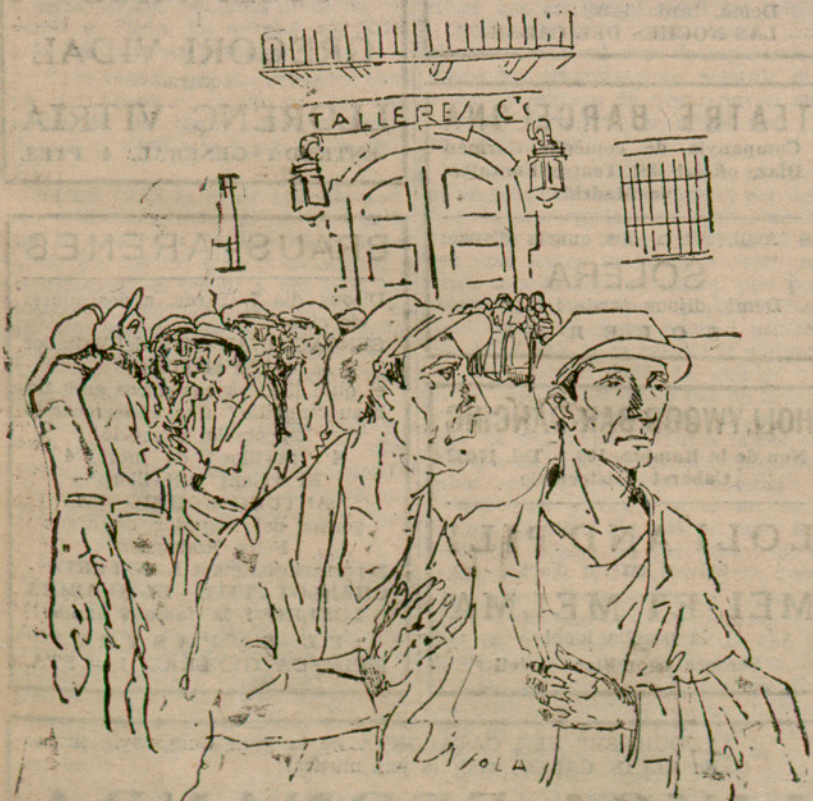
La autonomía regional es un postulado de la segunda República española. Los que niegan esa autonomía, niegan la República. La autonomía regional está amparada por la Constitución que la establece. Los que niegan esa autonomía, niegan la Constitución.

Importa mucho este deslinde de campos.

A un lado, los que velan por la unidad nacional, sabiendo que es perfectamente compatible con la República. A otro lado los que combaten la República, tomando como pretexto "la integridad de la patria". ¿Está con estos últimos la Defensa Mercantil Patronal?

Lo dudamos mucho, porque las clases mercantiles fueron siempre liberales y republicanas; pero de todos modos, convendría que meditaran sobre su actitud, porque están haciendo el juego a elementos que no son mercantiles y que no están en posición "defensiva", sino francamente "ofensiva".

Las circunstancias son críticas. El confusionismo puede llevar a los españoles más allá de donde ellos quieren ir. ¡Como tantas otras veces! Y no es cosa de proceder en 1932 como en 1898, como en 1921 y como siempre que salió una charanga atacando "La marcha de Cádiz".

—Els "mercantils" de Madrid diuen que volen ensorrar la indústria catalana.
—I els mils d'obrers no catalans que treballen ací, què faran?
—Com no sigui anar a treballar a les indústries de Madrid!

Més dolent el remei que la malaltia

Un malalt s'empara una forquilla

Lille. — Un obrer de Zavesnes, tenia mal al coll. Volguent donar-se compte ell mateix de l'estat de la seva malaltia, va posar-se davant d'un mirall i va servir-se d'una forquilla, que li servís de palanqueta.

No pot explicar-se com ho va fer; el cas és, que va emparar-se la forquilla, després de córrer el perill d'escañar-se.

Va ésser transportat immediatament a l'hospital on hi serà operat d'urgència.